

Влада ніяк не наважиться перезапустити БЕБ - Бюро економічної (не)безпеки

Читати на руському

Додати як бажане джерело в Google

Влада ніяк не наважиться перезапустити БЕБ - Бюро економічної (не)безпеки

Бюро економічної безпеки з моменту свого запуску отримало реноме екстра неефективного і корумпованого відомства. Такий репутації БЕБ завдячує перш за все ексдиректору відомства Вадиму Мельнику, який перетягнув у новий орган і не найкращі старі практики податкової міліції, і її ж кадри.

Це одразу поховало всі сподівання на те, що у країні нарешті з'явиться інституція, що розслідуватиме економічні злочини, а не черговий важіль тиску на бізнес, зазначає видання [ZN.ua](#). Низька ефективність відомства та хронічні кадрові проблеми навіть поставили на порядок денний питання про закриття БЕБ і визнання експерименту невдалим. Та останній шанс на перезапуск органу все ж дали, бо загалом **ідея створення органу досудового розслідування з аналітичною функцією, який опікуватиметься економічними розслідуваннями, правильна**. От лише немає впевненості, що цей шанс буде використано як належить.

Наприкінці вересня група народних депутатів зареєструвала новий **законопроект №10088**, що має перезавантажити Бюро економічної безпеки, **знищивши політичні впливи на БЕБ із боку офісу президента**, і підвищити ефективність розслідувань, які перебувають в юрисдикції цього відомства. Серед співавторів — керівники податкового та антикорупційного парламентських комітетів Данило Гетманцев і Анастасія Радіна, члени тимчасової слідчої комісії, яку очолює Ярослав Железняк, і ще кілька колоритних персон.

Загалом **нового небагато**, адже попередню версію майже ідентичного **проекту** закону, який ішов під номером 9080, було внесено до Верховної Ради за результатами роботи зазначеної ТСК. Принципи, за якими намагатимуться зробити Бюро ефективнішим, попередньо імплементовано під час атестації прокурорів усіх рівнів, основу якої було закладено ще за часів генпрокурора Руслана Рябошапки 2019 року. Метод формування конкурсної комісії — це сукупність висновків за результатами «стрибання по граблях» під час конкурсів у Державному бюро розслідувань, першого конкурсу в БЕБ тощо.

Фактично законопроектом запроваджуються такі зміни: **директор Бюро обирається за нового формату формування складу конкурсної комісії**, де замість сумнівного, з погляду Конституції України, способу запроваджується **переважаюча роль репрезентантів із боку міжнародних партнерів**.

Якщо сьогодні до складу відповідної комісії входять три особи від Ради нацбезпеки і оборони України, три особи від Кабінету міністрів, двоє — від Верховної Ради за поданням податкового комітету і один представник від правоохоронного комітету, то за новою процедурою — чотири репрезентанти від міжнародників, подані урядом, а також троє від Кабміну. Цілом збалансована конструкція, а що найголовніше, конституційна.

Ще одна важлива новела — **атестація всіх співробітників БЕБ за винятком адміністративного персоналу**. Ця атестація — екстра важливий крок, зважаючи на метод відбору детективів Бюро під час керівництва Вадима Мельника, якого й самого відбрала попередня комісія «імені Тимофія Милованова», тобто цілком прогнозовано і підконтрольно Офісу президента.

Зрештою, ми це вже проходили в органах прокуратури. Тоді, нагадаю, було звільнено 55% (або ж близько 700 прокурорів) із Генеральної прокуратури України, яку відразу трансформували в Об'єд генпрокурора. Звісно, після звільнення Рябошапки статистика очищення органів прокуратури регіонального і місцевого рівнів, за керівництва Ірини Венедіктової, впала вдвічі.

Однак, на жаль, автори законопроекту не звернули уваги на одну важливу деталь. Під час реформування прокуратури було встановлено таку процедуру: після непроходження атестації **звільнений прокурор два роки не міг бути знову призначений на посаду офіцера правосуддя**. По суті, це «вовчий білет», хай і тимчасовий. **Натомість в умовах атестації у БЕБ подібних обмежень немає**. Тож, якщо довго стукати, двері таки можуть відчинитися.

Замість цього запобіжника законотворці вигадали іншу, не до кінця логічну заборону. **Будь-яка особа не може у майбутньому бути призначеною на посаду в БЕБ, якщо вона до 1 січня 2023 року обіймала** сукупно не менш як один рік будь-яку слідчу та/або оперативну **посаду в органах податкової міліції, прокуратури, СБУ, ДБР, Нацполіції та міліції**. Так, наче все лягає в контекст принципу «не допускати старих кадрів», але, з одного боку, де ж тоді взяти достатню кількість фахівців, які вміють розслідувати економічні порушення, а з іншого — **чим же завинили прокурори?** Логіки в їхньому недопуску, як і загалом у стрижці всіх під один гребінець, узагалі немає.

Ще одне екстра важливе запитання, до якого так і не дійшли парламентарії: **як же звільнити всіх, а не лише юридичних керівників БЕБ?** Заглибитися у цю проблему нардепи не спромоглися, запитати в профільних експертів не захотіли.

Тож нагадаю, що **директор Бюро не є процесуальним керівником** у розумінні Кримінального процесуального кодексу України, відповідно, його можна називати просто «адміністратором», хай не ображаються на нас численні директори відомств. **Процеси ж залежать від значно ширшого кола осіб**.

Наприклад, згадаймо недавні часи, коли депутати висловлювалися, що на той момент співочільники відомства Едуард Федоров і Віталій Гагач — контрольовані Татаровим. Тоді ж близькі до БЕБ джерела згадували і Олександра Ткачука як не менш «татаровського» персонажа. Зрештою, Федорова прибрали повністю, Гагач — десь у фокусі, а Ткачук на бойових економічних позиціях — керує підрозділом детективів. Він залишиться на посаді і після перезавантаження, принаймні до моменту проходження атестації. І не він один. Закладаючи бєбіців претензіями не наша мета, наша мета — нагадати законотворцям, що **змінювати треба не керівників, а інституцію**. Відтак, варто зосередитися на мінімізації персонального впливу на її роботу.

Як це зробити? Реалізувати **повноцінний перезапуск**, а не пускати в хід половинчасті реформи. Немає нічого гіршого, ніж недороблена робота, яка сама по собі дискредитує блага мету і визначені завдання. У випадку з БЕБ уже просто немає часу на «довгий шлях спроб і помилок».

З огляду на це **не менш дивно виглядає пропозиція перепідпорядкувати БЕБ від Кабміну до Міністерства фінансів**. Навіщо? Бюро повинне бути класичним органом досудового розслідування з аналітичною функцією. Чим йому у цьому зарадить Мінфін? А БЕБ Мінфіну як допоможе? Сподіваємося, що мета полягала не у тому, щоб зробити з БЕБ «орган для наповнення бюджету», але якщо так, то такі ідеї точно не підсилять незалежності та неупередженості слідства, та ще й **укотре наблизять нас до часів податкової міліції зі «спущеним згори планом»**.

Однак є і позитив. **Нардепи дослухалися до пропозиції, що конкурсна комісія має подавати прем'єр-міністру одну кандидатуру очільника Бюро, а не три**. Жодної дискреції для керівника уряду не має бути, адже тоді конкурс щоразу перетворюватиметься на відверту профанацію, а прем'єр завжди обиратиме серед трьох кандидатів найбільш лояльного.

Міжнародні партнери всіляко рухають процес перезавантаження БЕБ. Зокрема, на зустрічах з ними постійно звучить ця проблема. **Американська сторона займає доволі чітку позицію: обрання керівника Бюро за новими правилами та атестація співробітників** (ключова увага на детективах і аналітиках. — О.Л.).

Що цікаво, у тексті законопроекту зазначається, що відмова від проходження поліграфа є підставою для звільнення після атестації. Однак у Прикінцевих положеннях чомусь узагалі забули про «психофізіологічну перевірку», вказавши абстрактно «атестація може включати також й інші етапи». Сам по собі поліграф — сумнівне покращення. Якби депутати бодай раз брали участь у відборах із такою перевіркою, то знали б, що толку з цього, як з козла молока.

Згадую, як 2018 року особисто організовував із колегами по конкурсній комісії в ДБР поліграф для сотень осіб. Результативність тоді наближалася до нуля, зважаючи на те, що нашої поліграфічній школі дуже далеко до американської. Але закладена в проект закону дискреція незрозуміла і підозріла. Психофізіологічна перевірка або існує, або ні. Бо виходить такий собі «поліграф Шредінгера», який для когось може стати підставою для звільнення.

Також міжнародники виокремлюють підпорядкування саме Кабміну, а не Мінфіну, і, увага, подальшу консолідацію повноважень БЕБ з виключною юрисдикцією у фінансових злочинах.

Іншими словами, **Захід не просто за перезавантаження, він за доведення ідеї створення БЕБ до її початкового варіанта — передачі на користь Бюро слідчих функцій в економічних злочинах від інших органів правосуддя, за виключенням НАБУ**. Що ж, позиція американських партнерів є найбільш релевантною та життєздатною, інакше все це просто не має сенсу.

Наші джерела стверджують, що навіть Офіс президента, в особі «контролера» системи кримінальної юстиції Олега Татарова, погодився і на перезавантаження керівництва БЕБ за новими процедурами, і на атестацію співробітників, і на передачу функціоналу. От лише останній пункт в ОПУ готові виконати лише після війни. З одного боку, дивує, що Татаров узагалі на щось погодився. З іншого — погодився, так би мовити, з відстрочкою, а значить, залишив собі шанс усе переграти, коли буде слухна нагода.

Підсумовуючи, маю зазначити, що народні обранці свого часу повноцінно розібрали проблематику роботи БЕБ, підготувавши правильний базовий законопроект №9080, на основі якого було створено проект №10088. Проте **доопрацювати документ усе ж таки потрібно, в чому немає жодних сумнівів. Бо, знову наробивши дірок у законодавстві, будемо стверджувати, що винні інші**.

Дорогу осмислить той, хто йде. А системність змін у кримінальній юстиції — той, хто мислить.

Олександр Леменов, голова правління StateWatch; опубліковано у виданні [ZN.ua](#)

Важливі новини

17.08.2026

5 мільйонів доларів за дрони фірми з фейковим Оземтіріс: як «Стрім техно» Конотопського уклала угоду з...
#БПЛА #дрони #Схеми

09.02.2026

Друг Василя Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходів ро...
#СБУ #Рудьковський #Малюк Василь

ЦЕНЗУРА

ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини	
По дат	По перекладах По коментарям
1356	Експозитишча керівника ОП Ірина Мудра прибула до ВАКС для обрання запобіжного заходу
1350	РФ тисне на Білорусь для активішого вступу у війну, але ударного утрюповання біля кордону немає — ДПСУ
1345	Посольства Франції та Фінляндії припустили прапори в Києві після російського удару
1339	У лісі біля Берліна знайшли скованку з пістолетами: зброю могли готувати для замовних убивств за наказом із РФ
1334	24 серпня «коаліція очоючик» проведе засідання щодо подальшої підтримки України
Підпишітьсє на наш канал в Telegram. Оперативно про головне	
1330	Ворожий ГРУ-дрон атакував авто з гуманітарною допомогою на Запоріжжі: є поранений
1324	На Ляшяціні водії намагався везети незадекларовані препарати на 2,2 мільйона гривень: суд конфіскував товар
1318	У Пермі горить великий НПЗ «Лукойл»: Генштаб підтвердив удар українських сил
1313	У Ковелі працівник ТЦК підрізав скутериста: чоловік вірізався в паркан
1307	У Львові на переході BMW збили чоловіка та його 8-річну доньку: обос в лікарні
1301	Організатор схеми «Форрест Гамп», проросійський нардеп Столар унікає покарання, поки виконавці йдуть під суд
1255	Трамп не підтримав прохання Зеленського щодо Starlink для ударних дронів, — FT
1249	Мати померла, а батька мобілізували: Лубинець допоміг повернути чоловіка до двох зим
1243	ВАКС відновив засідання в справі Микитася: САП просить 200 мільйонів гривень застави
1237	Пенсіонерка організувала підпільне казино на Хмельниччині: в неї знайшли понад 400 тисяч
1232	Поліція показала відео примусової мобілізації чоловіка в центрі Києва
1226	«Холодно буде всюди»: експерт оцінив доцільність виїзду з міст до сільської місцевості під час зими
1221	В Одесі СБУ викрила «кюрта» ГРУ РФ серед командирів спецназу Нацгвардії
1215	«Я залишився зовсім сам»: хлопчик розплакався після затримання батька працівниками ТЦК
1210	«Державна чи приватна розмова»: на Буковині посварилися через використання мови країни-агресорки
1204	Скандал у «Сенс Банку»: Пишиного та НБУ звинувачують у покриванні корупції та відмиванні грошей
1158	Перелом носа та контузія ока: дочка Олі Полякович показала наслідки нічної ДТП в Одесі

Теги новин

COVID-19 | агресия России | Атака

Війна

Война | ВСУ | Вторжение | Дональд

Трам | Донбас | дтп | Зеленский | ЗСУ | Киев

Київ | коронавірус | Корупция

Напад Росії на Україну

Нападение

России на Украину | оккупанты | Порошенко | Путин | Россия

Россия | сев | США | Украина

Україна | чп | Эпидемия | коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

☐ Так, повністю зможе

☐ Частково зможе, але не відразу

☐ Ні, не зможе

☐ Це залежить від дій інших сторін

☐ Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування

Показати всі опитування на сайті

Теги: Татаров Олег | Гагач Віталій | ГЕР | Венедиктова Ірина | Кабмін | Федоров Едуард | Кабмін | Рябошапка Руслан | Железняк Ярослав | Радіна Анастасія | Гетманця Данило | Мельник Вадим | БЗБ | БЕБ

Олексій Дем'яненко
РЕДАКТОР СТРИХІ НОВИН

13 жовтня 2023 г., 13:02 | Переглядів: 2880 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Новини	Конфлікти	Позиція	Думка	Події	Війна
Про нас Статті Архів Закони Контакти	Рейдство Корупція Економіка Новини світу	Політика Корпоративні конфлікти Кримінал	Позиція Коментарі Різне	Думка Політика Економіка	Події Відео	Блоги